

In de eerste helft van de zestiende eeuw was Antwerpen de belangrijkste haven van Europa. Goederen uit de kolonies en Europa werden in Antwerpen verhandeld.

(kolonie = gebied dat aan een ander land toebehoort)

Vele buitenlandse kooplieden waren aanwezig in de stad.

Ambachtslui werden op dezelfde manier opgeleid als in de middeleeuwen: eerst was je leerling bij een meester, vervolgens gezel en ten slotte werd je zelf meester. (ambachtslui = mensen die hun producten met hun handen en eenvoudige gereedschappen maakten. Hun producten werden meestal vanuit hun werkplaats of winkel verkocht.)

Je kon je beroep niet zelf kiezen. Je leerde het beroep van je vader. Je afkomst bepaalde dus grotendeels je leven.

WS p.40 Lees de tekst bij nr.5

- 5 Lees het verhaal van Pieter. Het is 1546 en Pieter is twaalf jaar. Pieter behoort tot een rijke familie.

Zoals veel jongens en meisjes van mijn leeftijd ga ik naar de zondagschool. Daar leer ik lezen, schrijven en rekenen. Hoe kun je later anders een contract lezen of een berekening maken? Volgend jaar volg ik taalvakken op de Latijnse school. Ik krijg dan ook wiskunde, sterrenkunde en muziek.

Karel, mijn vriend, is in de leer bij zijn oom. Hij wordt net als zijn vader wever en volgt hem vast op als meester-wever. Zo gaat het al eeuwen bij de ambachtslui.

Estland
Letland
Litouwen

Mijn vader is handelaar en rijk. In zijn magazijnen aan de Antwerpse haven vind je luxeproducten van over heel de wereld. Engels laken, hout en pelzen uit de Baltische landen, wijn uit Frankrijk, fluweel uit Italië. Uit het oosten zijde, katoen, porselein en thee, maar vooral specerijen zoals nootmuskaat, peper en kaneel. Mijn vader verkoopt veel aan Spaanse kooplieden. Dat land is rijk geworden door de verovering van de Nieuwe Wereld.

Noord-Amerika en Zuid-Amerika

thee

nootmuskaat

peperkorrels

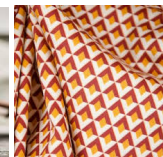
kaneel

zijde

katoen

porselein

pels

fluweel

Bekijk het filmpje

<https://schooltv.nl/video/handel-in-de-gouden-eeuw-kooplieden-en-hun-handelswaar/#q=16de%20eeuw>

Los nr.6 en nr.7 op in je WS.

- 6 Welke producten uit het oosten zie je? Schrijf het onder de afbeeldingen.

- 7 In welk jaar vertelde Pieter zijn verhaal? Zet een kruisje op de juiste plaats.

mei 12-0:35

Lees de tekst bij nr.8

indianen

zwarten

8 (kolonisatie = het vestigen van een deel van de eigen bevolking in een gebied dat nog niet door het eigen volk bewoond wordt)

De kolonisatie van de nieuwe wereld.

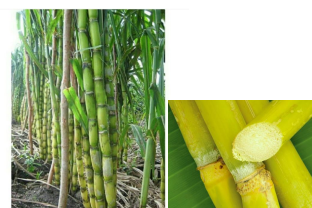
Columbus dacht dat hij Indië ontdekt had. Daarom gaf hij de inwoners de naam indianen. Bij de Spaanse verovering die daarop volgde, werden veel indianen gedood. De Spanjaarden vonden goud en zilver en brachten dat naar Spanje. Later legden ze ook plantages aan waarop ze o.a. katoen, tabak en suikerriet teelden. Vanuit Afrika werden zwarten massaal naar Amerika verscheept. Daar werden ze als slaven tewerkgesteld in de mijnen en op de plantages. Men schat dat tussen 1500 en 1850 ruim 10 miljoen zwarte Afrikanen naar Amerika werden verscheept. Exotische voedingswaren werden vanuit Amerika naar Europa getransporteerd. Cacao werd een godendrank genoemd en werd enkel gedronken door de elite. De aardappel werd ook naar Europa geëxporteerd, maar werd hier pas in de 18e eeuw populair als basisvoedsel.

10

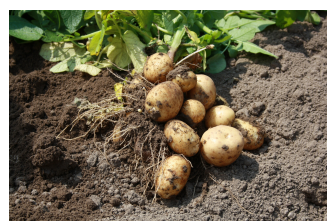
tabaksplant, tabak, pijp, sigaar, sigaret

suikerriet

cacaoboorn, cacaoboorn en cacao

aardappelplant

De ontdekking van Amerika veranderde de wereld.
Nieuwe grondstoffen en voedingswaren werden naar Europa verscheept.
Op de plantages in Amerika werkten zwarte Afrikanen als slaven.

Los nr.9 in je WS op.

9 Wat werd er op de plantages verbouwd? Schrijf het onder elke afbeelding.

11

12

13

In de tijd van vorsten en ontdekkingen leefden enkele bekende geleerden in onze streken.

Andreas Vesalius

Andreas Vesalius was een Belgische arts en anatoom. Hij bestudeerde de bouw van het menselijk lichaam: de spieren, organen en het skelet. Hij schreef het eerste complete boek over de menselijke anatomie. Vele ziekenhuizen zijn nu nog naar Vesalius genoemd.

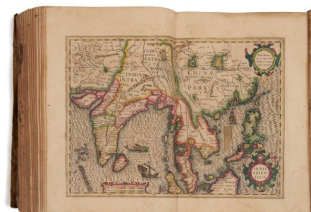

Mercator

Gerardus Mercator was een cartograaf (hij tekende kaarten), een graveur (hij graveerde) en een instrumentenmaker. De kaarten die hij tekende werden gebundeld in een boek: de atlas.

globe

atlas

kaart door Mercator getekend

Simon Stevin

Simon Stevin was een Vlaamse wetenschapper, wiskundige en ingenieur.

Stevin ontwierp de zeilwagen

standbeeld in Brugge, zijn geboortestad

Maak nr.10 in je WS op p.42.

10 In onze gebieden leefden en werkten enkele bekende geleerden. Verbind de namen met de overeenkomstige afbeeldingen.

14

- Andreas Vesalius bestudeerde de bouw van het menselijk lichaam: de spieren, organen en het skelet. Hij was de grondlegger van de menselijke anatomie.

15

- Mercator specialiseerde zich in het tekenen van kaarten. Zijn techniek om kaarten te maken wordt nog steeds gebruikt.

16

- Simon Stevin deed graag wiskunde. Hij schreef een belangrijk boek over breuken. Nu vind je zijn standbeeld in Brugge, zijn geboortestad.

Verbeter je werk met de correctiesleutel hieronder.

6 Welke producten uit het oosten zie je? Schrijf het onder de afbeeldingen.

nootmuskaat

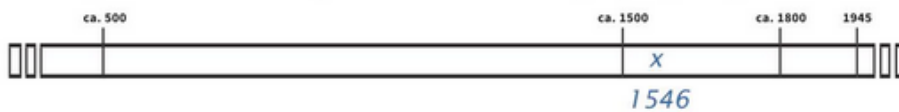

peperkorrels

porselein

7 In welk jaar vertelde Pieter zijn verhaal? Zet een kruisje op de juiste plaats.

8 Lees de tekst. Bespreek.

De kolonisatie van de nieuwe wereld.

Columbus dacht dat hij Indië ontdekt had. Daarom gaf hij de inwoners de naam indianen. Bij de Spaanse verovering die daarop volgde, werden veel indianen gedood. De Spanjaarden vonden goud en zilver en brachten dat naar Spanje. Later legden ze ook plantages aan waarop ze o.a. katoen, tabak en suikerriet teelden. Vanuit Afrika werden zwarten massaal naar Amerika verscheept. Daar werden ze als slaven tewerkgesteld in de mijnen en op de plantages. Men schat dat tussen 1500 en 1850 ruim 10 miljoen zwarte Afrikanen naar Amerika werden verscheept. Exotische voedingswaren werden vanuit Amerika naar Europa getransporteerd. Cacao werd een godendrank genoemd en werd enkel gedronken door de elite. De aardappel werd ook naar Europa geëxporteerd, maar werd hier pas in de 18e eeuw populair als basisvoedsel.

9 Wat werd er op de plantages verbouwd? Schrijf het onder elke afbeelding.

katoen

tabak

suikerriet

10 In onze gebieden leefden en werkten enkele bekende geleerden. Verbind de namen met de overeenkomstige afbeeldingen.

14

15

16

Andreas Vesalius bestudeerde de bouw van het menselijk lichaam: de spieren, organen en het skelet. Hij was de grondlegger van de menselijke anatomie.

Mercator specialiseerde zich in het tekenen van kaarten. Zijn techniek om kaarten te maken wordt nog steeds gebruikt.

Simon Stevin deed graag wiskunde. Hij schreef een belangrijk boek over breuken. Nu vind je zijn standbeeld in Brugge, zijn geboortestad.

mercatorportrait.0.0.webp